

WSPOMNIENIE POŚMIERTNE O DR. INŻ. JERZYM BADAKU (1932—1966)

W dniu 13 kwietnia 1966 r. została podana z Konina smutna wiadomość o tragicznej w skutkach katastrofie, która miała miejsce na nie strzeżonym przejeździe kolejowym w miejscowości Marantów. W następstwie zderzenia autobusu z pociągiem ciężkim obrażeniom uległ pracownik Instytutu Geologicznego oraz Przedsiębiorstwa Hydrogeologicznego w Krakowie dr inż. Jerzy B a d a k. Przeszło dwumiesięczne zabiegi Kliniki Neurochirurgicznej w Poznaniu oraz najbliższej rodziny nie dały pozytywnych wyników. Dr inż. Jerzy B a d a k w wyniku odniesionych obrażeń zmarł w dniu 16 czerwca 1966 r., pozostawiając po sobie szczery żal i smutek.

Dr inż. Jerzy B a d a k urodził się dnia 15 stycznia 1932 r. w Krakowie w rodzinie inteligentnej, jako syn Stefanii z domu M a u r y c y i Andrzeja B a d a k a. Lata dzieciństwa spędził we Lwowie. Tam też uczęszczał do szkoły podstawowej, a w roku 1942 wraz z rodzicami przeniósł się do Krakowa. Po wyzwoleniu, w marcu 1945 r. zapisał się do Gimnazjum i Liceum im. H. Kołłątaja, w którym ukończył trzy klasy. W 1947 r. przeniósł się do Państwowej Szkoły Ogólnokształcącej im. B. Nowodworskiego, w której w dniu 23 maja 1950 r. uzyskuje świadectwo dojrzałości z zakresu liceum matematyczno-fizycznego. W tymże samym roku zostaje przyjęty na ówczesny Wydział Geologiczno-Mierniczy (od 1952 r. Geologiczno-Poszukiwawczy) Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Jeszcze jako student III roku, ze względu na wyróżniające się postępy w nauce, dr J. B a d a k zostaje powołany przez Rektora Akademii Górniczo-Hutniczej z dniem 1 listopada 1952 r. na stanowisko zastępcy asystenta w Katedrze Mineralogii i Petrografii AGH, gdzie pracuje do dnia 30 VI 1955 r. W czerwcu 1955 r. na podstawie pracy pt. „Budowa geologiczna brzegu Karpat w rejonie Bestwina — Janowice” uzyskuje dyplom magistra inżyniera geologii. Już w czasie studiów rodzą się jego zainteresowania surowcowe, które wyrażają się w podjęciu badań karpaccich piaskowców. Przedmiotem jego zainteresowania są również w tym czasie skały głębokiego podłoża północno-wschodniej Polski.

Po uzyskaniu dyplomu, w związku z ówczesną reorganizacją państwowej służby geologicznej, dr inż. J. B a d a k decyduje się na rozpoczęcie pracy w Instytucie Geologicznym, do którego uzyskuje skierowanie od 1 lipca 1955 r. Podejmuje pracę zgodnie z zainteresowaniami w Sekcji Geologii Złóż Karpacciej Stacji Terenowej Instytutu Geologicznego w Krakowie. Działalność dra J. B a d a k a koncentruje się w dalszym ciągu na problemach surowcowych, a w szczególności na zagadnieniach bitumiczności utworów serii menilitowej. Od kwietnia 1959 i w roku 1960

na skutek zarządzeń władz zwierzchnich zmuszony jest okresowo przerwać pracę w Instytucie Geologicznym, przechodząc do pracy w Przedsiębiorstwie Hydrogeologicznym w Krakowie. Tam też styka się z szeregiem problemów głównie z zakresu zaopatrzenia przemysłu w wodę. Nie przeszkadza Mu to w rozwijaniu i pogłębianiu badań nad bitumicznością serii menilitowej w Karpatach a także utworów innych obszarów Polski. Te na szeroką skalę zakrojone i wnikliwe badania zostały zamknięte rozprawą naukową pt. „Łupki bitumiczne w utworach serii menilitowej w Karpatach Środkowych”. Stanowiła ona podstawę przyznania Mu w roku 1963 przez Wydział Geologiczno-Poszukiwawczy Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie stopnia doktora nauk technicznych. Ta obszerna i wyczerpująca praca, której dr inż. J. B a d a k poświęcił wiele trudu i serca, a której nie miał już szczęścia oglądać po wydrukowaniu, stanowi niewątpliwie i trwałe wkład w poznanie utworów bitumicznych Polski. Przez długi okres czasu praca ta będzie podstawowym i niepowtarzalnym opracowaniem z tego zakresu.

W ramach prac Przedsiębiorstwa Hydrogeologicznego, gdzie po 1960 r. był zatrudniony na 1/2 etatu, zajmował się opracowaniem szeregu dokumentacji hydrogeologicznych w rejonie Turka (Adamów, Korytków) Konina, Koła i in.

Krótki stosunkowo okres działalności zawodowej i naukowej dra inż. J. B a d a k a odznacza się nie spotykaną aktywnością, szerokim kręgiem zainteresowań oraz wyczuleniem na potrzeby gospodarki narodowej.

W nawiązaniu do podstawowych problemów surowcowych Karpat, jakimi są złoża ropy naftowej i gazu ziemnego, dr J. B a d a k opracowuje dokładnie problem łupków bitumicznych. Przy tej okazji inicjuje i pogłębia znajomość utworów serii menilitowej z punktu widzenia ich radioaktywności oraz zawartości metali towarzyszących. Mając na uwadze wykorzystanie łupków menilitowych jako surowca bitumicznego, interesuje się możliwością zużytkowania tych utworów do produkcji keramzytów i agloporytów. W tym celu odbywa we wrześniu 1965 r. studia w ośrodkach naukowych w Czechosłowacji.

Dr J. B a d a k wykazywał duże zainteresowanie problemami mineralizacji miedziowej oraz arsenowej a także surowcami skalnymi, w szczególności piaskowcami oraz surowcami ilastymi w Karpatach. Zajmował się również utworami bitumicznymi, występującymi w utworach czwartorzędowych na obszarze Polski niżowej.

Ostatnio coraz wyraźniej skłaniał się w kierunku rozwijania studiów nad genezą ropy naftowej. W roku 1964 przebywał w Związku Radzieckim, gdzie właśnie tym zagadnieniom poświęcił wiele uwagi. Tam też wygłosił referat na temat radioaktywności utworów serii menilitowej i jej związku z bitumicznością tych utworów.

W sierpniu 1965 r. uczestniczył w Zjeździe Asocjacji Karpacko-Bałkańskiej w Bułgarii. Nawiązał również kontakty naukowe z ośrodkami naukowymi w Niemieckiej Republice Demokratycznej. Był wieloletnim czynnym członkiem Polskiego Towarzystwa Geologicznego.

Dr inż. J. B a d a k wykazywał szczególną łatwość rozwijania współpracy i utrzymywania kontaktów naukowych z szeregiem placówek naukowych, jak np. Zakładem Badań Łupków Bitumicznych w Krakowie, Katedrami Wydziału Geologiczno-Poszukiwawczego Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, zakładami naukowymi Instytutu Geologicznego i in. Jego wysokie kwalifikacje naukowe oraz umiejętność współzycia z otoczeniem powodowała, że był chętnie widziany jako członek w róż-

nych zespołach oraz komisjach jednostek przemysłowych a także jako doradca Komisji Geologicznych przy Wojewódzkich Radach Narodowych w Krakowie i Rzeszowie. Posiadał stwierdzone uprawnienia do sporządzania projektów badań i dokumentacji geologicznych w zakresie poszukiwania i rozpoznawania złóż kopalin stałych oraz w zakresie poszukiwania i rozpoznawania wód podziemnych w pełnym zakresie.

Działalność naukowa i zawodowa dra inż. J. B a d a k a znajduje odbicie w jego licznych publikacjach oraz opracowaniach dokumentacyjnych, których spisy podaje się w załączeniu.

Dr inż. J. B a d a k umarł mając zaledwie 34 lata. Mimo krótkiego okresu życia dał się poznać jako ofiarny w pracy człowiek, pełen pomysłów i szerokiej inicjatywy, doskonały realizator, jako dobry mąż i ojciec, troskliwy syn, serdeczny kolega i przyjaciel, jako człowiek pełen dobroci i szlachetności, a zarazem pogody i radości życia. Nieubłagana, tragiczna śmierć wyrwała Go niestety z naszego grona. Spoczywa na cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

Hubert Gruszczyk

RÉSUMÉ

Le 16 juin 1966 est décédé le docteur ingénieur Jerzy Badak en suite d'une catastrophe d'automobile, laissant une vive douleur et un vrai regret.

Né le 25 janvier 1952 à Cracovie, après avoir fait ses études supérieures à l'Académie des Mines et de la Métallurgie, J. Badak a obtenu en 1955 le diplôme du licencié ingénieur ès Sciences Géologiques. Dès novembre 1952 il travaille à l'Académie des Mines et de la Métallurgie, ensuite dès Juillet 1955 à l'Institut Géologique et de 1959 aussi dans l'Industrie d'exploitations hydrogéologiques.

Son activité se concentre sur les problèmes des matières premières et surtout sur les schistes bitumineux, paraissant dans la série ménilitique des Karpathes. Il a approfondi la connaissance de ces formations du point de vue de leur radioactivité et des métaux accompagnants.

Il s'intéresse de même à la possibilité de l'utilisation des schistes ménilitiques pour la production de légers matériaux de construction.

La dissertation: „Schistes bitumineux dans la série ménilitique des Karpathes Centrales” est résultat de ses recherches subtiles et détaillées. A fond de ce travail J. B a d a k obtient en 1963 le titre du docteur ès Sciences Techniques. Cette dissertation est un acquis durable pour la connaissance des format bitumineuses de la Pologne.

Dr J. B a d a k s'intéressait beaucoup des problèmes de la minéralisation de cuivre et d'arsène, ainsi que des matières premières rocheuses, spécialement des grès et des matières premières marneuses dans les Karpathes. Il s'occupait aussi des formations bitumineuses des couches quaternaires de la Pologne Centrale.

Son activité c'est manifestée dans les nombreuses publications, dont la liste est incluse à ce souvenir.

Hubert Gruszczyk

WYKAZ PUBLIKACJI DRA INŻ. JERZEGO BADAKA

1954. O konieczności rozwijania badań nad poprawieniem własności niektórych skał budowlanych Polski. *Prz. geol.* nr 10.
1956. Surowce skalne Karpat Zachodnich. *Mat. bud.* nr 1.
1958. Charakterystyka pozawęglowych łupków bitumicznych w Polsce. *Koks, Smoła, Gaz* nr 6.
1959. Występowanie łupków bitumicznych w Zacisku koło Sidry (wspólnie z J. Grudniem) *Prz. geol.* nr 9.
1959. Occurrence of Secondary Minerals in the Oxidized Zone of the Menilite Beds in Carpathians. *Bull. Acad. Pol. Sc.* 7, nr 10.
1959. Osuwisko w Lipowicy koło Dukli (wspólnie z R. Pawłowskim). *Prz. geol.* nr 11.
1960. Minerale wtórne strefy wietrzenia serii menilitowej w Karpatach (wspólnie z J. Kubiszem i Z. Michałkiem). *Spraw. Posiedz. Komis. PAN. Oddz. Kraków w październiku 1959.*
1960. Występowanie łupków radioaktywnych w utworach serii menilitowej w Karpatach (wspólnie z M. Kita-Badaka). *Kwart. geol.* 4, z. 1.
1960. Bitumity of the Menilite Beds. *Bull. Acad. Pol. Sc.* 8, nr 3.
1960. Możliwość eksploatacji kamieni drogowych między Wisłą a Ustroniem (wspólnie z R. Pawłowskim). *Prz. gór.* nr 9.
1960. Studium petrologiczne podłoża krystalicznego nawierconego w Ostrowii Mazowieckiej (wspólnie z A. Bolewskim i E. Görlichem). *Kwart. geol.* 4, z. 4.
1960. Badania petrochemiczne skał podłoża krystalicznego nawierconego w Wejsunach (wspólnie z E. Görlichem i T. Morawskim). *Kwart. geol.* 4, z. 4.
1960. Petrological Connections between Crystalline Rocks of the Substratum of Northeastern Poland (wspólnie z A. Bolewskim i E. Görlichem). *Bull. Acad. Pol. Sc.* 8, nr 4.
1961. Wyniki badań łupków bitumicznych w utworach serii menilitowej obszaru Bezmiechowa — Monasterzec (wspólnie z J. Grudniem). *Biul. Inst. Geol.* nr 154.
1961. O możliwości wykorzystania piaskowców warstw gezowych w rejonie Wieliczki (wspólnie z M. Kita-Badaka i L. Boberem). *Kwart. geol.* 5, z. 3.
1961. Zawartość pirobitumitów w serii menilitowej w Strzyławce koło Grybowa. *Prz. geol.* nr 1.
1961. Upper Jurassic Marly Oil Shale at Czarnogłów near Kamień Pomorski (wspólnie z W. Smorągiewiczem). *Bull. Acad. Pol. Sc.* 9, nr 2.
1962. O minerałach wtórnych strefy wietrzenia serii menilitowej w Karpatach Środkowych (wspólnie z J. Kubiszem i Z. Michałkiem). *Rocz. Pol. Tow. Geol.* 32, z. 1.
1963. Charakterystyka czwartorzędowych łupków bitumicznych z Białynina koło Rawy Mazowieckiej (wspólnie z J. Grudniem). *Kwart. geol.* 7, z. 3.
1963. Czwartorzędowe łupki bitumiczne z Gólkowa koło Warszawy (wspólnie z J. Grudniem). *Zesz. nauk. AGH, Geologia* z. 5.
1964. O jakości interglacialnych łupków bitumicznych z Barkowic Mokrych koło Sulejowa (wspólnie z J. Grudniem i E. Zabiegaj). *Kwart. geol.* 8, z. 2.
1964. Uwagi o łupkach uranonośnych serii menilitowej w Karpatach Środkowych (wspólnie z M. Kita-Badaka i M. Sałdanem). *Kwart. geol.* 8.
- Remarks on the Occurrence and Origin of Uranium-bearing Shales of the

- Menilite Beds in Carpathians (wspólnie z M. Kita-Badak i M. Sałdanem). *Bull. Acad. Pol. Sc.* 12, nr 2 — 1964 (w druku).
- Podłoże krystaliczne nawiercone w Elku (wspólnie z E. Görlichem i L. Stochem). *Biul. Inst. Geol.* (w druku).
  - Charakterystyka łupków uranonośnych serii menilitowej w Karpatach Środkowych (wspólnie z M. Kita-Badak i M. Sałdanem). *Kwart. geol.* (w druku).
  - Łupki bitumiczne w utworach serii menilitowej w Karpatach Środkowych. *Biul. Inst. Geol.* (w druku).
  - W sprawie genezy łupków bitumicznych serii menilitowej w Karpatach Środkowych. *Bull. Acad. Pol. Sc.* (w druku).
  - O występowaniu łupków bitumicznych w Polsce. *Nafta* (w druku).
  - Les phénomènes de minéralisation de cuivre et d'uranium dans les Karpathes Polonaises flyscheuses comme indices Géochimique de facies* (wspólnie z H. Gruszczykiem i M. Kita-Badak). *Carpatho-Balkan Geological Association, VII Congres, Sofia, September 1965, Part. III.*
  - O utworach neogeńskich w kotlinie Orawskiej. *Kwart. geol.* — 1964 (w druku).
  - O przydatności niektórych skał ilastych fliszu karpackiego do produkcji ceramicznych kruszyw lekkich. *Kwart. geol.* — 1965 (w druku).
  - Promieniotwórczość i bitumiczność utworów serii menilitowej w otworze Zatwarnica IG-1. *Kwart. geol.* 1965 (w druku).
  - Promieniotwórczość naturalna gamma rop naftowych z obszaru Karpat i Przedgórze (wspólnie z M. Sałdanem). *Kwart. geol.* — 1965 (w druku).
  - Surowce ilaste do produkcji ceramicznych kruszyw lekkich w Czechosłowacji (sprawozdanie z Czechosłowacji). *Kwart. geol.* — 1966 (w druku).
  - Pierwiastki śladowe w warstwach menilitowych w Karpatach Środkowych (wspólnie z I. Gucwą). *Kwart. geol.* — 1966 (w druku).
  - O wodonośności górnej kredy rejonu Turka. *Węgiel brunatny* 1966 (w druku).

SPIS OPRACOWAŃ RĘKOPIŚMIENNYCH DRA INŻ. JERZEGO BADAKA

- 1954. Wstępne opracowanie petrograficzne i technologiczne skał budowlanych arkusza Żywiec — 1954. *Arch. Inst. Geol.*, Warszawa.
- 1956. Sprawozdanie z badań łupków bitumicznych w 1955 r. — 1956 — *Arch. Karp. St. Teren. Inst. Geol.*, Kraków.
- 1957. Dokumentacja geologiczna złoża łupków bitumicznych w rejonie Bezmiechowej-Monasterca. — 1957. *Arch. CUG* Warszawa.
- 1958. Sprawozdanie z badań łupków bitumicznych w Karpatach w 1957 r. (wspólnie z J. Jasionowiczem). *Arch. Karp. St. Teren. Inst. Geol.*, Kraków.
- 1958. Charakterystyka karpackich piaskowców ciosowych. *Arch. Przeds. Geol.*, Kraków.
- 1959. Sprawozdanie z poszukiwań łupków bitumicznych wykonanych w Karpatach w 1958 r. Kraków 1959. *Arch. Karp. St. Teren. Inst. Geol.*, Kraków.
- 1959. Rejestr kamieniołomów karpackich na obszarze województwa krakowskiego. *Arch. WRN*, Kraków.
- 1959. Projekt robót hydrogeologicznych dla elektrowni „Adamów”. *Arch. Przeds. Hydrogeol.*, Kraków.
- 1960. Projekt robót hydrogeologicznych dla ujęcia wód czwartorzędowych na terenie elektrowni Siersza II. *Arch. Przeds. Hydrogeol.*, Kraków.
- 1960. Charakterystyka piaskowców gezowych w powiecie krakowskim (wspólnie z M. Kita-Badak i L. Boberem). *Arch. WRN*, Kraków.
- 1960. Sprawozdanie z prac związanych z pogłębieniem studni na przystanku PKP Nowy Targ Fabryczny. Kraków 1960. *Arch. Przeds. Hydrogeol.*, Kraków.

1961. Dokumentacja hydrogeologiczna wód podziemnych z utworów górnokredowych dla ujęcia na terenie Korytkowa i Żuk koło Turka wraz z projektem budowy ujęcia. Kraków 1961. *Arch. Przeds. Hydrogeol.*, Kraków.
1961. Surowce budowlane części powiatu Nowy Sącz na arkuszach Nowy Sącz i Bochnia map 1:100 000. *Arch. WRN* Kraków.
1961. Charakterystyka geologiczna kamieniołomu „Szarogłazy” w piaskowcach ma-gurskich w Kamionce Wielkiej. *Arch. CUG*, Warszawa.
1961. Projekt robót hydrogeologicznych dla stałego obniżenia wód górnokredowych w rejonie budowli ciężkich elektrowni „Adamów”. *Arch. Przeds. Hydrogeol.*, Kraków.
1961. Dokumentacja hydrogeologiczna ujęcia wód podziemnych czwartorzędowych pasa „A” w Nowej Hucie (wspólnie z J. M y s z k ą). *Arch. Przeds. Hydrogeol.*, Kraków.
1962. Dokumentacja hydrogeologiczna wód podziemnych z utworów górnokredowych dla ujęcia Zakładów Aluminiowych w Malińcu koło Konina. *Arch. Przeds. Hydrogeol.*, Kraków.
1962. Sprawozdanie z prac hydrogeologicznych na terenie elektrowni „Adamów” koło Turka. Kraków 1962. *Arch. Przeds. Hydrogeol.*, Kraków.
1962. Sprawozdanie z badań łupków bitumicznych w utworach interglacjalnych na Niżu Polskim wykonanych w 1961 r., *Arch. Karp. St. Teren. Inst. Geol.* w Krakowie.
1962. Sprawozdanie z badań łupków bitumicznych w utworach dolnej kredy w Kar-patach wykonanych w 1961 r. *Arch. Karp. St. Teren. Inst. Geol.* w Krakowie.
1962. Dokumentacja geologiczno-inżynierska dorzecza Skawy dla założeń projekto-wych (praca zespołowa pod redakcją A. M i c h a l i k a). *Arch. Karp. St. Teren. Inst. Geol.*, Kraków.
1962. Projekt robót hydrogeologicznych dla zaopatrzenia w wodę Stacji Energetycznej w Plewiskach. *Arch. Energoprojektu*, Kraków.
1962. Projekt robót hydrogeologicznych dla zaopatrzenia w wodę placówki energetycznej w Kole. *Arch. Energoprojektu*, Kraków.
1962. Projekt robót hydrogeologicznych dla zaopatrzenia w wodę Stacji Energetycznej w Otwocku. *Arch. Energoprojektu*, Kraków.
1962. Surowce budowlane wschodniej części powiatu Limanowa na arkuszach No-wy Sącz i Bochnia map 1:100 000. *Arch. WRN*, Kraków.
1962. Łupki bitumiczne w utworach serii menilitowej w Karpatach Środkowych. Kraków 1962 (praca doktorska). Katedra Geologii Złóż Ropy i Gazu Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie.
1963. Charakterystyka wiążących surowców węglanowych i siarczanowych w Polsce dla potrzeb przemysłu budowlanych materiałów wiążących. Kraków 1963. *Arch. Zjedn. Przem. Wap. i Gips.*, Kraków.
1964. Dokumentacja hydrogeologiczna zasobów wód podziemnych z utworów górno-kredowych ujęcia na terenie elektrowni „Pątnów” w Pątnowie koło Konina. *Arch. Przeds. Hydrogeol.*, Kraków.
1964. Baza surowcowa złóż surowców węglanowych dla przemysłu cementowego w Polsce oraz perspektywy jej rozszerzenia (wspólnie z M. K i t a - B a d a k). *Arch. Inst. Przem. Wiążących Materiałów Budowlanych*, Kraków.